

สรุปผล
การประชุมประจำปีเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก ครั้งที่ ๑๒
(UNESCO Creative Cities Network - UCCN)
ระหว่างวันที่ ๑๒ – ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๑
ณ เมือง Krakow และ Katowice สาธารณรัฐโปแลนด์

๑. ผู้เข้าร่วมการประชุม

การประชุมประจำปีเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก ครั้งที่ ๑๒ ประกอบด้วยผู้เข้าร่วมการประชุม ๓๕๐ คน จากคณะผู้แทนเมืองสมาชิกทั้งหมด ๑๘๐ เมือง ใน ๗๒ ประเทศ (ครอบคลุม ๗ สาขา) ภายใต้หัวข้อ “ชุมทางแห่งการสร้างสรรค์ (creative crossroads)” เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับนานาชาติ สำหรับผู้แทนประเทศไทยที่เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้แทนจากเมืองภูเก็ต เมืองเชียงใหม่ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ

๒. พิธีเปิดการประชุม

การประชุมครั้งนี้กล่าวต้อนรับโดย Mr.Jacek Majchrowski นายกเทศมนตรีเมือง Krakow และ Mr.Marcin Krupa นายกเทศมนตรีเมือง Katowice กล่าวเปิดการประชุมโดย Mr. Ernesto Ottone R. ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ขององค์การยูเนสโกด้านวัฒนธรรม และ Ms. Maria Francesca Merloni ทูตสันถวไมตรีขององค์การยูเนสโกด้านเมืองสร้างสรรค์

ในพิธีเปิดการประชุมได้มีการกล่าวถึงการจัดการประชุมครั้งนี้เป็นความร่วมมือระหว่างเมืองสร้างสรรค์ ๒ ด้าน คือ เมือง Krakow ด้าน Literature และเมือง Katowice ด้าน Music การสร้างเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์เป็นการสร้างความร่วมมือที่นำไปสู่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๒๐๓๐ ขององค์การสหประชาชาติ และวาระการพัฒนาเมืองใหม่ ที่จะนำไปสู่ความร่วมมือกันในระดับเมือง ผู้แทนจากเมืองต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม ที่เข้าร่วมการประชุม จะได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี อันนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมของเมือง ในการประชุมปีนี้มีลักษณะของการมีส่วนร่วมปรึกษาหารือระหว่างกัน และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้บรรดาเมืองต่าง ๆ ได้ระดมความคิดอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังได้มีการกล่าวถึงผลกระทบของโลกดิจิทัลที่มีต่อการพัฒนาเมืองในอนาคต การรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนทั้งรูปแบบของการผลิตและการบริโภค ทำอย่างไรการสร้างสรรคทางวัฒนธรรมจะช่วยพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตของคนเมือง การสร้างชุมทางของความร่วมมือ หรือ Crossroad จะต้องประกอบด้วย การจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งในรูปแบบของการประชุม การแสดง การสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายในทุกๆ สาขา การผสมผสาน วัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างศักยภาพให้กับเครือข่าย การให้ความช่วยเหลือในลักษณะความร่วมมือ North-South นอกจากนี้ยังมีการกล่าวชื่นชมความร่วมมือต่างๆ ของเครือข่ายที่ช่วยผลักดันเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เป็นจริงได้ทั่วโลก จะเห็นได้ว่า การประชุมครั้งนี้มี นายกเทศมนตรีจากเมืองต่างๆ ที่เป็นเมืองสร้างสรรค์ มาประชุมด้วยเป็นจำนวนมาก ซึ่งนับเป็นเวทีการประชุมนายกเทศมนตรีโลกที่สำคัญยิ่งทั้งทางด้านเศรษฐกิจของเมือง การศึกษา การส่งเสริมการสร้างสรรค์ที่มีความเป็นเลิศ ส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม สร้างสังคมที่ผู้คนมีความสุข

ที่ผ่านมาโครงการเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโกได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก มีเมืองสร้างสรรค์ใน ๗ สาขา จึงได้มีการแต่งตั้งทูตสันถวไมตรีด้านเมืองสร้างสรรค์ (Goodwill Ambassador) เพื่อช่วยเชื่อมโยงเมืองสร้างสรรค์เหล่านี้ โดย Ms. Maria Francesca Merloni ได้เน้นว่า creative crossroads เป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับสร้างความเข้าใจและสันติภาพร่วมกัน เป็นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันหลายด้าน เช่น สร้างความหวังร่วมกัน สร้างเวทีรับฟังซึ่งกันและกัน การสร้างเมืองที่มีความเจียบสงบปราศจากเสียงรบกวน เป็นต้น ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ใหม่สำหรับเมืองในโลก

เนื่องจากเมือง Krakow เป็นเมืองสร้างสรรค์ทางวรรณกรรม ดังนั้นจึงให้ความสำคัญแก่ การสร้างสรรค์ทางกวีนิพนธ์ จึงมีการนำเสนอบทกวีจากกวี Pulitzer Prize ปี ๒๐๑๖ จากชิคาโก ผู้ซึ่งเขียน หนังสือรวมกวีนิพนธ์ชื่อ Olio O เป็นกวีนิพนธ์ของชาวบ้าน บางเรื่องเป็นกลบท อ่านจากด้านต่างๆ ได้เรื่องคนละ มุมมอง เล่าชีวิตของนักดนตรีผิวดำที่ช่วยให้ดนตรีประเภท blues and ragtime ในยุคก่อนสงครามกลางเมือง

๓. การอภิปรายเต็มคณะ

๓.๑ หัวข้อ “Opening the Path towards creative sustainable cities: UCCN’s core commitment toward 2030” โดย Dr. Jyoti Hosagrahar, UNESCO Director of the Division for Creativity

- เรื่อง Creativity for People : Engaging Citizens to Build Cities for All

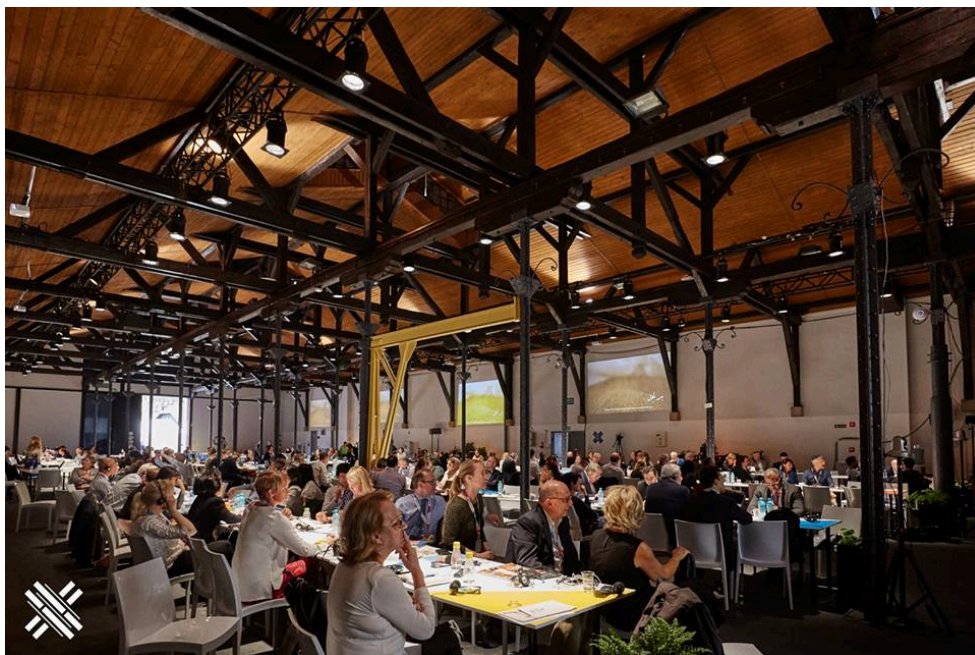
เน้นบทบาทของเมืองสร้างสรรค์ ที่จะช่วยผลักดันให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ระบุไว้ในเป้าหมายที่ ๑๑ โดยเน้นเสาหลัก ๕ เสา โดยมองว่าวัฒนธรรมจะมีส่วนสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาเน้นการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง เพื่อไปสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้มากที่สุด เช่น ในด้านทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้บทบาทของวัฒนธรรมที่จะเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเมืองในด้านต่าง ๆ ได้อย่างไรภายในปี ๒๐๓๐ มีตัวอย่างที่ดีจากเมืองต่างๆ ในสามด้าน เช่น เมือง Rasht ด้าน gastronomy ของอิหร่านที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สตรี และผู้ด้อยโอกาส ผ่านการฝึกอบรม และสร้างโอกาสในการจ้างงาน การสร้างสรรค์ด้านอาหารเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจครัวเรือนและชุมชน นอกจากนี้ยังมีเมือง Frutillar ในประเทศชิลี เมืองเล็กๆ ที่มีประชากรเพียง ๑๑,๕๐๐ คน แต่มีประวัติศาสตร์ด้านดนตรีที่ยาวนานกว่า ๑๕๐ ปี เป็นเมืองที่มีการจัดเทศกาลดนตรีที่เก่าแก่ที่สุดในละตินอเมริกา มีโรงเรียนศิลปะที่มีชื่อเสียง มีหอดนตรีที่ผู้คนได้เป็นจำนวนมาก มีรายการแสดงตลอดปีและส่งเสริมการสร้างสรรค์ทุกด้าน นอกจากนี้ผู้บริหารเมืองยังมีการจัดทำวิสัยทัศน์ร่วมกับชาวเมือง นำไปสู่การวางผังเมืองใหม่ โดยการตั้งองค์กรชื่อ PLADES ขึ้นมาทำแผนพัฒนาเมืองเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการนำเป้าหมายที่ ๑๑ มาเป็นหลักในการผลักดันให้มีส่วนร่วมทางสังคมผ่านศิลปะ เปิดโรงเรียนทุกระดับด้านศิลปะทั้งประเภทจ่ายเงินเรียน และเรียนฟรี เพื่อให้เด็กทุกคนมีสิทธิเรียน นอกจากนี้ยังสร้าง Creative Schools Network เพื่อเป็นพื้นฐาน social integration ที่ยั่งยืนในเมืองเล็กๆ แห่งนี้ สำหรับในประเด็นเรื่อง Creative school network เป็นเรื่องของการสร้าง creative learning ไม่ให้ห้องเรียนมีลักษณะที่แข็งตายตัว แต่ให้มีความยืดหยุ่น มีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ระหว่างครูและนักเรียน

- เรื่อง Creativity for Prosperity : Stimulating sustainable growth and entrepreneurship

ตัวอย่างแรกเป็นของผู้แทนองค์กร Indigenous and First Nation people ฉายวิดีโอให้เห็นการจัดอบรมในเรื่อง symbolism ที่ปรากฏในวัฒนธรรมของชาวเผ่าดั้งเดิม หรืออินเดียนแดงในแคนาดา เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่เด็ก เมื่อเด็กๆ เข้าใจก็สามารถใช้จินตนาการสร้างสรรค์ชิ้นในผลงานใหม่ออกมาได้ เป็นการสร้าง entrepreneurship through education and social inclusion

ตัวอย่างที่สองคือการสร้างสวนดนตรีสำหรับเยาวชนที่เมืองวากาตูกู เมืองสร้างสรรค์ทางดนตรีจากประเทศ Burkina Foso เพราะดนตรีเป็นมรดกวัฒนธรรมที่สำคัญและสร้างสรรค์อาชีพให้คนอย่างมาก และต้องการสร้างนักดนตรีเด็ก ขึ้นมา จัดหาสถานที่ให้ซ้อมได้โดยไม่มีเสียงดังรบกวนชาวบ้าน และต้องการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างศูนย์กลางเมืองกับชนเมือง ให้คนชนเมืองได้เข้าถึงดนตรีได้เท่าเทียมคนในเมือง

- เรื่อง Creativity for Planet : fostering resilience and environmental awareness

เมืองสร้างสรรค์ด้านอาหารคือ Valancia สเปน และ Chengdu สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เสนอการจะช่วยรักษาโลกด้วยอาหารการกินอย่างไร เมือง Valancia ทำงานร่วมกับ มหาวิทยาลัย d'Alante จัดหลักสูตรปริญญาโท ที่สอนตั้งแต่ประวัติศาสตร์อาหาร และการบริหารจัดการอาหารเพื่อความยั่งยืน ส่วน Chengdu เน้นเรื่อง environmental sensitivity โดยเฉพาะอาหารข้างถนนที่ต้องส่งเสริมให้สะอาดแม้ว่าจะมีมลภาวะในเมืองมาก ส่งเสริมให้ใช้ clean energy โดยร่วมมือกับภาคเอกชนเข้ามา เลิกใช้ถ่าน ส่งเสริมให้ร้านอาหารทั้งหมดหันมาใช้ไฟฟ้า เป็นตัวอย่างในด้าน low carbon ในระดับนานาชาติ ประชาชนมีความตระหนักรับรู้เพราะควั่นจากอาหารลดลง คุณภาพชีวิตดีขึ้น

๔. การประชุมย่อย

การประชุมเชิงปฏิบัติการจะแบ่งออกเป็นหลายการประชุม ขึ้นอยู่กับความสนใจพร้อมๆ กับการประชุมนายกเทศมนตรีของเมืองต่างๆ ที่อนุญาตให้เฉพาะนายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรีของเมือง เข้าร่วมการประชุมเท่านั้น

๔.๑ การประชุมนายกเทศมนตรี

ในส่วนของการประชุมนายกเทศมนตรี มีการกล่าวโดยรองนายกเทศมนตรีของเมืองเจ้าภาพ ทั้งสองเมืองซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในด้านนโยบายและแผนงานของเมือง โดยนายกเทศมนตรีของเมือง Krakow ได้กล่าวว่าเมืองนี้เคยเป็นเมืองศูนย์กลางแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการค้าในยุโรปมาแต่โบราณ มีชุมชนชาวยิว เป็นจำนวนมาก แต่ถูกทำลายในช่วงสงครามโลกโดยนาซีของเยอรมัน แต่ปัจจุบันมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น จากเยาวชนที่เดินทางมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เมืองนี้ถึง ๑๕% ซึ่งหวังจะสร้างสรรค์นวัตกรรม และความรู้ใหม่ๆ ในหมู่นักศึกษา ในความคิดของนายกเทศมนตรีแล้วการเป็นเมืองสร้างสรรค์ เท่ากับเป็นนามบัตรที่สำคัญสำหรับเมือง โดยผู้ที่เป็นายกเทศมนตรีจะเป็นผู้ที่ต้องให้คำยืนยันในเรื่องของการสร้างสรรค์ของเมือง ฉะนั้น Mayors Forum ในครั้งนี้จึงสำคัญมาก มีการแนะนำเมืองของตัวเองและแสดงเจตนารมณ์ในการเข้าร่วม UNESCO Creative Cities Network มากถึงกว่า ๕๐ คน นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอโครงการของหลายประเทศ ซึ่งจะมีการชักถามและให้เสนอแนะ หลังจากนั้นจะมีการออกแถลงการณ์ของนายกเทศมนตรีที่มาประชุม เป็นการเน้นย้ำถึงเจตนารมณ์ที่จะร่วมมือซึ่งกันและกันในเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการส่งเสริมความร่วมมือระดับเมือง การกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการประสานงานระหว่างเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโกเพื่อสร้างความเข้มแข็ง และเสนอแนวทางดำเนินการในอนาคต

เรื่อง Urban Leadership through Creativity มีตัวอย่างน่าสนใจ เช่น Kansas City พยายามใช้ดนตรี สร้างสรรค์ cultural democracy เมือง Bergen ได้กล่าวถึงงบประมาณด้านวัฒนธรรมที่มีถูกตัดก่อนรายการด้านอื่นๆ เช่นเดียวกับในบราซิลก็เช่นกัน ดังนั้นหากประชาชนสนับสนุนงานด้านวัฒนธรรมจะช่วยผลักดันให้ได้รับงบประมาณมากขึ้น ในเลบานอนงบวัฒนธรรมมักไม่เกิน ๗% เลบานอนไม่มี decentralization เหมือนในยุโรป แต่เมืองต่างๆ ก็พยายามใช้งบด้านวัฒนธรรมให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด

ช่วงสรุปสุดท้ายคือ เรื่องวัฒนธรรมกับเศรษฐกิจ โดยเมือง Nottingham เสนอว่าต้องมองภาพใหญ่ของสังคม โดยต้องมองว่าการลงทุนด้านวัฒนธรรมทำให้ประชาชนเข้ามาสนใจ และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง social inclusion and social cohesion ผลที่ได้รับจะมีมากมาย ถือเป็นการลงทุนเพื่อประโยชน์สังคมเศรษฐกิจจะยาว

เมือง Saint-Étienne ในฝรั่งเศสเคยเป็นเมืองสร้างสรรค์ในศตวรรษที่๑๙ แต่เสื่อมโทรมลงไป ปัจจุบันเมืองพยายามทำการฟื้นฟูเมือง โดยการส่งเสริมด้าน design ส่งเสริม design roads ทำให้เมืองมีชีวิตชีวา มีคนมาจับจ่ายซื้อของทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นมาก ส่วนเมือง San Cristobal de las Casas ใช้งานด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้านสร้างคุณค่าและศักดิ์ศรีทางวัฒนธรรมในเวทีโลก

กรณีของเมืองภูเก็ต เมืองสร้างสรรค์ด้านอาหาร เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์เมืองมาอย่างน้อย ๑๐๐ปี ฐานเศรษฐกิจเดิมเป็นเหมืองแร่ ปัจจุบันฐานของเศรษฐกิจเปลี่ยนมาเป็นการท่องเที่ยว แต่เทศบาลเมืองภูเก็ตซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของเมืองเปลี่ยนแปลงไป เพราะนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งสนใจทะเล หาดทราย และแสงแดด ส่วนในเมืองเป็นวัฒนธรรมของคนภูเก็ตดั้งเดิม จึงมีนักท่องเที่ยวที่สนใจเมืองเก่า พิพิธภัณฑ์และอาหารการกิน รวมทั้งเทศกาลต่างๆของคนพื้นเมือง การเป็นเมืองวัฒนธรรมอาหาร โดยเฉพาะอาหารทะเล ต้องคำนึงถึงการทำงานตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ต้นน้ำคือทะเลที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์และสะอาด ที่ทุกคนเข้าถึงใช้ประโยชน์ได้อย่างยุติธรรม กลางน้ำคือคนท้องถิ่นที่ผลิตอาหารป้อนสู่โต๊ะอาหาร ส่วนปลายน้ำคืออาหารที่ปรุงสำเร็จที่มีคุณภาพสะอาด ปลอดภัย นักท่องเที่ยวต้องรู้สึกมั่นใจว่าคนท้องถิ่นดูแลคุณภาพอาหารเหมือนที่คนในเมืองกินเอง การเข้าเป็นเมืองเครือข่ายสร้างสรรค์ของยูเนสโกทำให้คนท้องถิ่นมีความสุข มีความภูมิใจ และทำให้เด็กๆและคนหนุ่มสาวที่ย้ายไปอยู่กรุงเทพกลับบ้านด้วยความภูมิใจในเมืองเกิดของตัวเอง และหวังว่าจะร่วมมืออย่างสร้างสรรค์กับเมืองในเครือข่ายของยูเนสโกต่อไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเมืองในทุกๆ ด้าน

๔.๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการ

เป็นการนำเสนอกรณีศึกษาของเมืองสร้างสรรค์ที่ดีเด่นทั้ง ๗ ด้าน การคัดเลือกผู้ทำหน้าที่ประธานและรองประธานเครือข่ายแต่ละด้าน การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของเครือข่าย โครงการและกิจกรรมทั้งในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับนานาชาติ การดำเนินงานในอนาคตของแต่ละเครือข่าย กิจกรรมต่างๆของเครือข่าย

จากการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมาของเมืองต่างๆ พบว่า การดำเนินงานเป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยวมากกว่าด้านสังคม การทำงานในระดับท้องถิ่นมากกว่าการทำงานในระดับเครือข่าย นอกจากนี้ยังมีลักษณะการทำงานแบบทวิภาคี และรูปแบบการรายงานยังเป็นลักษณะของปริมาณมากกว่าคุณภาพ ที่ประชุมเห็นว่าควรมีความร่วมมือในลักษณะ Cross Cluster City Collaboration ความร่วมมือระหว่างเมืองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน การมุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างเมืองที่เจริญแล้วกับเมืองที่ด้อยพัฒนา ตัวอย่างการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น

เมือง Panama ในอิตาลี เป็นเมืองแหล่งอาหารของอิตาลีมาตั้งแต่อดีต มีชื่อเสียงในเรื่องเนยแข็ง แฮมเห็ดสด และไวน์ ปัจจุบันเน้นในเรื่องการฟื้นฟูอาหารพื้นถิ่น และอาหารของชนกลุ่มต่างๆ การสร้างสรรค์สำหรับตลาดสมัยใหม่ การฟื้นฟูอาหารท้องถิ่นและส่งเสริมอาหารชนกลุ่มน้อย โดยการส่งเสริมร้านอาหารที่มีเมนูท้องถิ่นเดิม การฝึกอบรมหัวหน้าพ่อครัวรุ่นใหม่ และมีนโยบายช่วยให้ผู้อพยพได้นำอาหารถิ่นเดิมของตนมาเพิ่มในเมนู

เมือง Kansas City ในสหรัฐอเมริกา ใช้ดนตรีส่งเสริมเรื่องภาวะเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก ในขณะที่เมือง Nottingham ในอังกฤษใช้เมืองสร้างสรรค์ทางดนตรี ส่งเสริม cultural democracy โดยการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา ดนตรีสำหรับเด็กด้วยโอกาส คำว่า cultural democracy คืออะไร มีความหมายอย่างไร Mayor of Nottingham อธิบายว่า วัฒนธรรมจะต้องเป็นสิ่งที่ทุกกลุ่มชนเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงยุติธรรม ไม่กีดกันชนกลุ่มใด

เมือง Paraty เมืองสร้างสรรค์ด้านอาหาร ส่งเสริมคุณค่าของชุมชนที่มีภูมิปัญญาดั้งเดิมในด้านอาหารการกิน ส่งเสริมโภชนาการทางด้านอาหารในชุมชน โรงเรียนและครอบครัว ในขณะที่เมือง Bergen ในนอร์เวย์ ส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารที่มีคุณภาพ ฟื้นฟูร้านอาหารและร้านค้าแพที่เสื่อมโทรมให้นำอาหารดั้งเดิมมานำเสนอร่วมมือกับเมือง Parma ในอิตาลี ในโครงการ World Cheese Award ประกวดเนยแข็งจากทั่วโลก

เรื่อง Urban regeneration through creativity มีกรณีตัวอย่างที่ดีที่เสนอให้ฟัง เช่น กรณีของเมือง Mexico city ที่สร้างที่เล่นสาธารณะให้เด็กๆ เล่น โดยปิดถนนในวันอาทิตย์ แก้ปัญหาเด็กประสบอุบัติเหตุตายข้างถนนจำนวนมาก โครงการนี้มีเอกชนและอาสาสมัครเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้เด็กๆ ไม่ใช่ให้เล่นอย่างเดียว แต่ให้ออกแบบการเรียนรู้สร้างสรรค์ด้วย

โครงการของเมือง Amarante ในโปรตุเกส เรียกว่าโครงการ RUA เป็นการสร้างบ้านที่อยู่อาศัยสำหรับทุกคน ใช้แผนที่เก่าเป็นตัวนำ และทำงานกับชุมชน ส่งเสริมให้ร้านค้าต่าง ๆ ร่วมมือด้วย เพื่อช่วยให้คนกลับมาอาศัยอยู่ในย่านกลางเมือง สร้างเมืองที่มีความสุข

กรณีของเมือง Panama ที่น่าสนใจ เพราะเป็นเมือง colonial มากกว่า ๕๐๐ ปี แต่ก็มี cultural diversity ซึ่งเห็นได้ชัดจากอาหาร ได้เข้ามาเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ทางอาหาร แต่ในเมืองประชาชนแบ่ง

แยกกันระหว่างคนรวย คนจน ชีวิตของคนจนไม่มีคุณภาพเมื่อเทียบกับคนรวย คนจนไม่มี public space แต่ก็ไม่เคยเรียกร้อง ซึ่งประชาชนไม่เคยเรียกร้องสิทธิทางวัฒนธรรมเลย แต่เทศบาลเมืองก็อยากจะเริ่มโครงการที่จะนำไปสู่ระบบกระจายอำนาจมากขึ้น และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นโดยผ่านทางอาหาร สร้างเส้นทางบนถนนให้พ่อครัวใหญ่ๆ หรือจากร้านเล็ก ๆ ออกมาจัดร้านบนถนน เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมมากขึ้น แต่ปัญหาคือต้องให้ประชาชนบอกว่าอยากได้อะไร อยากทำอะไรด้วย

เมือง Östersund เมืองด้านอาหาร มีการพัฒนาตั้งแต่ระดับท้องถิ่น การให้ความสำคัญกับ Clean Environment การใช้อาหารเชื่อมโยงกับด้านอื่นๆ เช่น Food and music, food and youth, Food and design เป็นต้น มุ่งเน้นการทำงานในลักษณะความร่วมมือ 3 ฝ่าย คือ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน

เมือง Jeonju ในเกาหลี เมืองด้านอาหาร เน้นความร่วมมือ 3 เสาหลัก คือ ภาครัฐ เอกชนและประชาสังคม โดยเป็นความร่วมมือด้านวัฒนธรรมเพื่อสร้าง creative economy รวมถึงการเชื่อมโยง gastronomic culture กับ sustainable urban development มุ่งเน้นการพัฒนาตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับโลก การสร้างสังคมเศรษฐกิจสร้างสรรค์

เมือง Paducah ในอเมริกา เมืองด้านหัตถกรรมและศิลปกรรมพื้นบ้าน เน้นการร่วมมือกับการสร้างสรรค์ต่าง ๆ ทุกสาขา การจัดกิจกรรมต่างๆ สำหรับเยาวชน ผสมผสานเรื่องศิลปกรรมในด้านต่างๆ ใช้โรงเรียน แหล่งโบราณสถาน และอื่นๆ ในสาขายูเนสโกมาร่วมมือกันเพื่อสร้างสรรค์

เมือง Dublin ใน Ireland เมืองวรรณกรรม เริ่มจากกลุ่มสตรี และส่งเสริมให้ทุกเมืองมีหนังสือ ๑ เล่มเกี่ยวกับเมืองนั้นหรือโครงการ One city, one book ที่เมืองนี้มีหนังสือเรื่อง The Long Gazeback และเน้นการทำงานร่วมกับภาครัฐและเอกชน มีการระดมเงินเพื่อร่วมกันจัดดนตรีและคอนเสิร์ต มุ่งเน้นความร่วมมือแบบ South-South

การประชุมกลุ่มย่อยเรื่องเกี่ยวกับ Agenda 2030 project Simulation แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ people, peace และ prosperity เพื่อระดมสมองในเรื่องที่จัดไว้ให้แต่ละกลุ่ม ผู้เข้าร่วมการประชุมได้แลกเปลี่ยนกัน เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในแต่ละเรื่อง มีการระดมสมองและแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง บางกลุ่มเห็นว่าเรื่องน้ำเป็นเรื่องสำคัญ ขณะที่บางเมืองให้ความสำคัญกับเรื่องการศึกษา การวิจัย การโยกย้ายถิ่น ปัญหาความแตกต่างทางสังคมการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหามลพิษจากขยะและอุตสาหกรรม และภัยพิบัติ ในขณะที่บางกลุ่มให้ความสนใจเรื่องความเท่าเทียมระหว่างกลุ่มคนเมืองกับคนพื้นเมือง ความรวยกับความจน เด็กและผู้ใหญ่ ความแตกต่างทางความคิด การเหยียดผิว สิ่งเหล่านี้ล้วนนำไปสู่ความขัดแย้ง แต่หลายคนเห็นว่าควรแก้ไขปัญหาด้วยการสื่อสารระหว่างกัน การเรียนรู้ที่จะเข้าใจในความแตกต่าง และการให้การศึกษาอย่างทั่วถึง การให้พื้นที่ในการแสดงออก การจะสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นได้จะต้องให้ทุกคนเห็นเหมือนกัน

แต่ละเมืองควรให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างเครือข่าย การนำแนวปฏิบัติที่ดีมาใช้ การสร้างโอกาสให้แก่คนในแต่ละพื้นที่

การประชุมกลุ่มย่อยเรื่อง Creative Cities as incubators for Innovation: transversal thematic workshops ในหัวข้อ Culture for better policies: Measuring and monitoring culture เป็นการพูดถึงการจัดเก็บข้อมูล การวัดผลและการประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านวัฒนธรรมเพื่อนำมาประกอบการจัดทำนโยบาย ไม่ใช่แค่การจัดเก็บข้อมูลแต่ข้อมูลที่จัดเก็บจะต้องเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์และสามารถนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายได้ มีการกำหนดตัวชี้วัด เช่น วัฒนธรรมมีผลอย่างไรต่อสุขภาพ วัฒนธรรมกับความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งการจัดเก็บจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนว่าจะนำไปใช้ทำอะไร โดยจะต้องดูตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ไปจนถึงระดับเมือง และจะต้องไม่มีประเด็นทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลจากหลายๆ ภาคส่วนมาประกอบในการวิเคราะห์ ได้แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่เก็บได้แสดงให้เห็นอะไร และสามารถนำไปใช้ในเรื่องใดบ้าง โดยมีแนวทางหลักๆ ได้แก่ ศักยภาพในการจัดเก็บ การกำหนดวิธีการในการจัดเก็บ การนำข้อมูลมาใช้ในการแปลงเป็นนโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติ แม้ว่าทุกคนจะมองเห็นว่างานด้านวัฒนธรรมมีความสำคัญแต่จะหาอย่างไรให้ทุกคนเห็นความสำคัญเหล่านี้ วัฒนธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สร้างสรรค์แรงบันดาลใจในการพัฒนางานด้านต่างๆ นอกจากนี้ยังมีส่วนสำคัญในการผลักดันเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติโดยเฉพาะเป้าหมายที่ ๑๑ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง

๔.๓ การสัมมนา เรื่อง Creative Cities and Industries

การบรรยายพิเศษในหัวข้อ Post Creative City โดย Ms. Zuzanna Skalska เป็นการนำเสนอภาพการเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ เช่น การขยายตัวของเมืองใหญ่รวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนผ่านมาสู่สังคมผู้สูงอายุ การดำเนินมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโลก โดยเฉพาะในประเทศญี่ปุ่น ยุโรป อเมริกา และจีน ซึ่งเตือนเราว่า ช่วงเวลาใหม่กำลังมาถึงแล้วในโลก และมันต้องมีกฎระเบียบและกติกาใหม่ (New Times - New Rules) โดยในโลกยุคปัจจุบันจะต้องมีการนิยามความคิดใหม่ ๆ เช่น เมืองในยุคใหม่ควรเป็นอย่างไร ใครเป็นเจ้าของ อายุเท่าไรจึงจะเรียกว่าเป็นผู้สูงอายุ สถาปนิกในยุคใหม่ต้องคิดใหม่ในการออกแบบหรือไม่ ขยะในสังคมสมัยใหม่คืออะไรบ้าง ภาพต่างๆ เป็นการสะท้อนให้เห็นความขัดแย้งในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังมีการสัมมนากลุ่มย่อยในเรื่อง Urban design and sustainability เป็นการนำเสนอมุมมองของการผสมผสานระหว่างการออกแบบเมืองให้เหมาะสมกับผู้อยู่อาศัย การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชนที่มีความต้องการที่หลากหลาย วิทยากรหลายคนมีความเห็นแตกต่างกันตามประสบการณ์ บางคนเห็นว่าคนเราสามารถออกแบบเมืองและปรับเปลี่ยนเมืองกับคนในเมืองได้ แต่บางคนเห็นว่าเมื่อเมืองมีวิกฤตจะต้องปรับเปลี่ยนตัวเอง และคนก็จะปรับตัวตามไปด้วย มีกรณีของเมืองดูไบที่ออกแบบสร้างเมืองใหม่ และมีคนจากนานาชาติ

มาทำงานกันมากมาย เป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ ให้กับเมือง แต่คนท้องถิ่นอาจไม่มีที่ยืนเพราะไม่ใช่วิถีชีวิตดั้งเดิมของเขา

การเสวนาเรื่อง Access to culture and broadening the cultural policy and accountability of cultural projects มีการพูดถึงอนุสัญญา ๒๐๐๕ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่อง engaging with the civil society แต่ในทางปฏิบัติยังมีปัญหา สิ่งท้าทายและช่องว่างในการดำเนินงาน แม้ว่าในทางปฏิบัติภาคประชาสังคมมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังมีช่องว่างในการบริหารงานตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติอีกด้วย รวมไปถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใสในการกำหนดนโยบายและโครงการ มีการพูดถึงประเด็นการออกแบบเมืองเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (accessibility) โดยเฉพาะกลุ่มที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ (extreme users) ในโปแลนด์มีคนทีลงทะเบียนเป็นผู้มีปัญหาการเข้าถึงกิจกรรมวัฒนธรรมได้ยากมากถึง ๑๕% การออกแบบพื้นที่สาธารณะ (public space) ทางวัฒนธรรมจึงต้องคำนึงถึงคนที่มีความต้องการแตกต่างด้วย ต้องให้เข้าถึงข้อมูลวัฒนธรรมสื่อตัวการแสดงในเทศกาลได้ทางเว็บไซต์ ต้องมีพื้นที่ระดับที่คนพิการใช้ประโยชน์ได้ปลอดภัย (ปูยางเพื่อกันลื่น) มีอาสาสมัครมาดูแลคนพิการทุกปีในช่วงเทศกาล และต้องให้ความรู้แก่คนอื่นที่ไม่เข้าใจคนพิการ ตัวอย่างหนึ่งคือ artistic director ของ cultural festival ที่ Town Hall เมือง New York city และทำเรื่อง accessibility ให้กับ marginalized people วิธีทำงานคือฟังชุมชนและฟัง artists ให้มากที่สุด เป็นสิ่งใหม่ที่เขาทำในยุค ๑๙๕๙ นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างโรงเรียนสอนหนังสือและศิลปะที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กที่เก่งในด้านศิลปะสาขาต่างๆ หากโรงเรียนไม่มีการส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านศิลปะสาขาต่าง ๆ พูดได้ว่าไม่มี accessibility การส่งเสริมการเรียนรู้โดยการสร้างเวทีการพัฒนาในศิลปะการแสดงหลาย ๆ สาขาพร้อม ๆ กัน ให้เด็กเหล่านี้พัฒนาในสาขาที่เด็กสนใจร่วมกันภายใน ๓ ปี ปีสุดท้ายมีการประเมินความสามารถ ของเด็กโดยให้จิตแพทย์มาประเมินจะเห็นความมั่นใจในตัวเด็กและความรับรู้ความสามารถของเด็ก ซึ่งมีผลอย่างชัดเจน

๕. มติที่ประชุม

๕.๑ ที่ประชุมให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน วาระการพัฒนาเมืองใหม่ และกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงานของเครือข่าย และจะมีการขยายการดำเนินงานให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงแนวโน้มใหม่ๆ ของโลก ทั้งในเรื่องความก้าวหน้าทางดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ การท่องเที่ยว มหานครเกิดใหม่ การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การสร้างเครือข่ายระหว่างเมืองกับชนบท ผู้ประกอบการที่เป็นสตรีและเยาวชน

๕.๒ ที่ประชุมเน้นความสำคัญของการประชุมเครือข่ายต่างๆ และการประชุมประจำปี รวมถึงความร่วมมือระหว่างสาขาต่างๆ และการเข้ามามีส่วนร่วมของเมืองสมาชิกใหม่ โดยยูเนสโกสนับสนุนให้มีการจัดการประชุมของแต่ละเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ และให้รายงานผลการประชุมให้ฝ่ายเลขานุการทราบ

๕.๓ ตามมติที่ประชุมประจำปีครั้งที่ ๗ ณ เมือง Chengdu สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการ Steering Group และให้มีการติดต่อสื่อสาร ทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายเลขานุการเครือข่ายและสมาชิก ที่ประชุมได้กำหนดให้กรรมการมาจากผู้ประสานงานหลักของแต่ละเครือข่าย (Coordinator) และรองผู้ประสานงานเครือข่าย (Deputy Coordinator) ซึ่งมาจากการคัดเลือกของสมาชิกแต่ละเครือข่าย โดยจะต้องมีการหมุนเวียนกันทำหน้าที่เป็นกรรมการทุกๆ ๒ ปี เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน โดยเมือง Fabriano ที่จะเป็นเจ้าภาพการประชุมครั้งต่อไปจะเป็นสมาชิกในคณะกรรมการจนสิ้นสุดการประชุม และกรรมการจะมีการคัดเลือกใหม่ในการประชุมประจำปีในปี ๒๕๖๓

๕.๔ การรายงานผลการประเมิน Member Monitoring and Reporting Exercises (MMRs) ตั้งแต่ปี ๒๐๐๔ - ๒๐๑๓ มีทั้งหมด ๔๑ รายการ สำหรับในเดือนพฤศจิกายนปีถัดไปคาดว่าจะมีการรายงานของเมืองสมาชิกทั้งสิ้น ๒๘ รายการ ซึ่งจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามอัตราการเพิ่มขึ้นของเมืองสมาชิกในแต่ละปี ซึ่งฝ่ายเลขานุการพัฒนาวิธีการรายงานผลให้เหมาะสมต่อไป

๕.๕ ที่ประชุมรับทราบว่า จะมีการจำกัดให้แต่ละประเทศสมาชิกองค์การยูเนสโกสามารถสมัครเป็นสมาชิกเครือข่ายได้รอบละไม่เกิน ๒ เมืองจากทุกสาขา โดยจะเริ่มในปี ๒๕๖๓

๕.๖ ที่ประชุมรับทราบว่าเมืองที่จ่ายเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้วยความสมัครใจจำนวน ๗ เมือง ได้แก่ Al-Ahsa, Chengdu, Denia, Dunedin, Gaziantep, Icheon และ Santa Fe ซึ่งองค์การยูเนสโกได้ร้องขอให้เมืองอื่นๆ ให้การสนับสนุนในลักษณะเดียวกัน

๕.๗ ที่ประชุมได้กำหนดการประชุมครั้งต่อไปจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๕- ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ เมือง Fabriano ประเทศอิตาลี ในหัวข้อ “Ideal city” และในปี ๒๕๖๓ มีเมืองที่เสนอเป็นเจ้าภาพ ๓ เมือง ได้แก่ ๑) เมือง Belem ประเทศบราซิล ๒) เมือง Santos ประเทศบราซิล และ ๓) เมือง Puebla ประเทศเม็กซิโก ซึ่งเมืองสมาชิกจะเป็นผู้ลงคะแนนว่าจะให้เมืองไหนเป็นเจ้าภาพต่อไป

๕.๘ ที่ประชุมได้รับทราบว่าการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายมีความหลากหลายและจำนวนมาก มีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ฝ่ายเลขานุการเครือข่ายของยูเนสโกจึงได้ริเริ่มในการเก็บข้อมูลกิจกรรมที่เรียกว่า LAB 2030 ขึ้น เพื่อฐานข้อมูลในการนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทของงานด้านวัฒนธรรมที่มีต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งมีเมืองสมาชิกต่างๆ ให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมากในลักษณะของการจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม แนวปฏิบัติ และกรณีศึกษาทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับนานาชาติ

๕.๙ ฝ่ายเลขานุการให้คำยืนยันที่จะเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่ายกับองค์การยูเนสโก และบทบาทพิเศษของงานด้านวัฒนธรรมในระบบของสหประชาชาติ โดยการส่งเสริมประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของเครือข่ายที่เป็นส่วนหนึ่งของงานองค์การยูเนสโกในการประชุมระดับสูง The High Level Political Forum ณ นิวยอร์ก ในเดือนกรกฎาคม ที่จะถึงนี้

๖. ข้อเสนอแนะการประชุม

๖.๑ การประชุมครั้งนี้เป็นการเปิดโอกาสให้เมืองต่าง ๆ ได้ร่วมพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับนานาชาติ ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทำให้มีโอกา

ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเครือข่ายทั้ง ๗ สาขา โดยเฉพาะสาขาที่ประเทศไทยยังไม่ได้เข้าร่วมเครือข่าย เช่น สาขาวรรณกรรม (literature) พบว่าเมืองส่วนใหญ่ที่อยู่ในกลุ่มจะเป็นเมืองที่พูดภาษาอังกฤษและสร้างสรรค์วรรณคดีเป็นภาษาอังกฤษที่ดีพิมพ์ขาย แต่จากการหารือกับเมืองเครือข่ายด้านวรรณกรรม จึงเห็นว่าเป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับงานที่ไม่เน้นแต่เพียงที่เป็นวรรณคดีภาษาต่างประเทศเท่านั้น แต่รวมถึงผลงานที่เป็นมุขปาฐะ หรือผลงานที่ใช้ในการแสดงต่างๆ บทละคร บทกวี วรรณกรรมพื้นบ้าน บทเพลง การแต่งกลอน เพลงพื้นบ้าน เป็นต้น และมีการส่งเสริมการเรียนรู้วรรณคดีในหมู่เด็ก ๆ และเยาวชน โดยเฉพาะการปลูกฝังในเรื่องการอ่านและการเขียนวรรณคดีประเภท poetry ที่คนใช้ภาษาอังกฤษอ่าน เมืองต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มนี้จึงให้ความสนใจกับการที่จะตอบรับการเข้าเป็นเครือข่ายทางด้านวรรณกรรม หากประเทศไทยสนใจที่จะเข้าร่วม

๖.๒ ประเด็นการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโก มีหลายประเทศให้ความสนใจและแข่งขันเข้าร่วมเป็นเครือข่ายทั้ง ๗ ด้าน บางประเทศมีเกือบครบทุกด้าน แต่ในบริบทของประเทศไทยถือเป็นเรื่องใหม่และเข้าใจยาก เนื่องจากโครงสร้างการบริหารส่วนท้องถิ่นของไทยไม่เหมือนของประเทศอื่นๆ นายกเทศมนตรีของไทยอาจไม่เหมือนนายกเทศมนตรีของหลายๆ ประเทศในตะวันตก มุมมองของคนส่วนใหญ่ในประเทศไทยอาจเห็นว่าเทศบาลเมืองทำงานด้านสุขาภิบาล สร้างถนน และอื่นๆ มากกว่าจะมาทำโครงการส่งเสริมด้านวัฒนธรรม อาหาร ดนตรี วรรณคดี ภาพยนตร์ และเชื่อมโยงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ แต่ปัจจุบันบทบาทของเมืองได้เปลี่ยนไปในหลายๆ ประเทศทั่วโลก ซึ่งต่างพูดถึงโครงการสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ ของเมือง เพื่อยกระดับภาพพจน์เมืองให้ได้ว่าเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโก การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงระหว่างเมืองสร้างสรรค์ต่างๆ ที่มีความมุ่งมั่นเหมือนกันที่จะพัฒนาเมืองโดยเน้นวัฒนธรรมเป็นตัวขับเคลื่อน ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ที่ยั่งยืนด้วย

๖.๓ หลายประเทศอย่างสาธารณรัฐประชาชนจีน เน้นการพัฒนาเมืองให้เป็นเครือข่ายระดับโลกทั้งด้านอาหาร ศิลปหัตถกรรม และการออกแบบ มีการเชื่อมโยงงานศิลปะกับธุรกิจชุมชน เช่น เมืองด้านหัตถกรรมที่สำคัญ ได้แก่ เมือง Hangzhou, Jingdezhen, และ Suzhou เมืองทางด้าน design ได้แก่ เมือง Beijing และ Shenzhen ซึ่งจะมีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมและพิพิธภัณฑ์เพื่อจัดแสดงวัฒนธรรมกลางเมืองและประสงค์จะเชิญเมืองต่างๆ ในเครือข่ายไปจัดแสดง เมืองด้านภาพยนตร์ (Film) เช่น เมือง Qingdao เมืองด้านอาหาร เช่น เมือง Chengdu และ Shunde เมืองด้าน Media Arts เช่น เมือง Changsha เป็นต้น

๖.๔ การดำเนินงานของเมืองในหลายๆ ประเทศ เป็นการขับเคลื่อนโดยภาคประชาชนเป็นความร่วมมือระหว่างเมืองในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประเทศอินโดนีเซียเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แต่ละเมืองจะค้นหาศักยภาพของเมืองตัวเองที่เหมาะสมในการพัฒนาเฉพาะด้าน ซึ่งอาจจะเป็นใน ๗ ด้านที่ยูเนสโกกำหนดหรือมากกว่า เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาในท้องถิ่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกันภายในประเทศ จากนั้นจึงก้าวมาสู่การขับเคลื่อนในระดับประเทศก่อนไปสู่เวทีระหว่างประเทศ

๖.๕ หลายเมืองมุ่งเน้นการขับเคลื่อนการพัฒนาโดยอาศัยความร่วมมือที่เรียกว่า Public Private Partnership ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานของเมืองที่มีอย่างจำกัด ในการขับเคลื่อนการพัฒนาของเมืองที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรม หลายเมืองจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคเอกชนเข้ามาช่วย เช่น เมืองเครือข่ายด้านอาหาร จะอาศัยผู้ประกอบการร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม เป็นต้น ทำงานร่วมกับสถาบันการศึกษา กับภาคประชาชน

๖.๖ ยูเนสโกได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของเมืองที่เป็นลักษณะ Political Commitment ดังนั้นการประชุมเครือข่ายทุกครั้งจะให้ความสำคัญกับนายกเทศมนตรีของเมืองที่จะต้องเข้ามา

มีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน หลายประเทศได้กำหนดให้เมืองกลายเป็น Smart City มีผลต่อการตัดสินใจในเรื่อง การสร้างที่อยู่อาศัยที่ต้องคำนึงถึงการออกแบบเมืองให้เหมาะสมกับการอยู่อาศัยทั้งคนที่อยู่ในชุมชนเมือง และ ชนบท การสร้างจิตสำนึกร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของเมืองที่ต้องมองในทุกๆ มิติ

๖.๗ การมองงานด้านวัฒนธรรม จะไม่ใช่การทำงานกับสิ่งเก่าๆ แต่เป็นเรื่องของ Local heritage บวกกับ Know How นำไปสู่การสร้าง Smart Community นอกจากนี้จะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการให้ ความเคารพซึ่งกันและกันในสังคม ความมั่นคงทางสังคม ทั้งด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่

๖.๘ สำหรับการดำเนินงานของประเทศไทย กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็น หน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนงานด้านวัฒนธรรมขององค์การยูเนสโก ได้กำหนดที่จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม เมืองสร้างสรรค์ในประเทศอาเซียน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้มีการนำเสนอ ในการประชุมครั้งนี้ด้วย โดยจะมีการประชุม ณ เมืองภูเก็ต ซึ่งเป็นเครือข่ายด้านอาหารของยูเนสโก และจะเชิญ ผู้แทนจากเมืองต่างๆ ที่อยู่ในเครือข่ายในภูมิภาคอาเซียน เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ พร้อมกันนี้จะมีการตั้ง คณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโกต่อไป

กลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.
กระทรวงศึกษาธิการ
กรกฎาคม ๒๕๖๑